

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 8.7.2009
COM(2009) 334 konč.

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**o izvajanju Uredbe (ES) 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004
o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o
krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali**

KAZALO

1.	Povzetek	3
2.	PODROČJE UPORABE UREDBE (ES) št. 882/2004.....	4
2.1.	Sektorska zakonodaja o uradnem nadzoru: ostanki veterinarskih zdravil in pesticidov	4
2.2.	Zdravstveno varstvo rastlin	5
3.	STANJE IZVAJANJA	6
3.1.	Smernice Komisije	6
3.2.	Večletni nacionalni načrti nadzora (MANCP) in letna poročila	6
3.3.	Splošne revizije	7
3.4.	Uradni nadzor uvožene krme in živil	7
3.5.	Člen 23 o odobritvi predizvoznih pregledov	9
3.6.	Boljše usposabljanje za varnejšo hrano.....	10
3.7.	Referenčni laboratoriji Skupnosti	10
3.8.	Tehnične posodobitve	11
4.	PRISTOJBINE	11
4.1.	Okvir	11
4.2.	Obseg ovrednotenja.....	12
4.3.	Glavne sklepne ugotovitve študije	12
4.4.	Scenariji za spremembo	12

1. POVZETEK

Člen 65 Uredbe (ES) 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali¹ („Uredba o uradnem nadzoru“, v nadaljnjem besedilu: „UUN“) zahteva, da Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, predvsem zaradi preučitve izkušenj, pridobljenih pri uporabi Uredbe.

Tako poročilo bi moralo obravnavati:

- „(a) *ponovno ovrednotenje področja uporabe glede zdravstvenega varstva živali in zaščite živali;*
- (b) *zagotavljanje, da drugi sektorji prispevajo k financiranju uradnega nadzora z razširitvijo seznama dejavnosti iz oddelka A Priloge IV in oddelka A Priloge V ter zlasti ob upoštevanju vpliva zakonodaje Skupnosti o higieni živil in krme po sprejetju zakonodaje;*
- (c) *določitev posodobljenih minimalnih stopenj za pristojbine iz oddelka B Priloge IV in oddelka B Priloge V ob upoštevanju zlasti dejavnikov tveganja“.*

Kar zadeva področje uporabe Uredbe v zvezi z zdravstvenim varstvom živali in zaščito živali, glede na dosedanje izkušnje revizija področja uporabe Uredbe, kot je trenutno opredeljeno v členu 1, ni potrebna. Po drugi strani pa bi lahko razprave, ki potekajo zaradi posodobitve in poenostavitve dveh pomembnih sektorjev, pomagale razjasniti odnos med splošnim okvirom, ki ga vzpostavlja Uredba, in obstoječo sektorsko zakonodajo. To velja zlasti za pregled, ki se izvaja kot nadaljnje ukrepanje na podlagi Strategije za zdravstveno varstvo živali (2007-2013)², katerega cilj je med drugim vzpostaviti enoten zakonodajni okvir za zdravstveno varstvo živali („Zakonodaja o zdravstvenem varstvu živali“), ter za dejavnosti, ki bodo posledica pričakovanega pregleda obstoječega pravnega reda o zdravstvenem varstvu rastlin (Strategije za zdravstveno varstvo rastlin). Poleg tega je treba pozornost posvetiti tudi temu, da je treba zagotoviti skladnost obstoječih sektorskih predpisov Skupnosti, ki se uporabljajo za nadzorne dejavnosti na posebnih področjih (na primer v zvezi z ostanki veterinarskih zdravil in pesticidov) z načeli in zahtevami Uredbe, kar obravnava **točka 2** poročila.

V **točki 3** so navedeni glavni ukrepi in pobude, razviti med izvajanjem Uredbe in ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih po 1. januarju 2006. Države članice postopoma pridobivajo praktične izkušnje pri pripravi in izvajanju svojih večletnih načrtov nadzora (MANCP), ki jih uporablja tudi Urad Komisije za prehrano in veterinarstvo v okviru rednih splošnih revizij. Pomemben element novega okvira uradnega nadzora, ki ga vzpostavlja Uredba o uradnem nadzoru, so tudi letna poročila držav članic, čeprav so izkušnje s takimi poročili v tej fazi še preveč omejene za poglobljeno analizo ali oblikovanje zaključkov.

¹ UL L 165, 30.4.2004, str. 1.

² Nova strategija za zdravstveno varstvo živali za Evropsko Unijo (2007–2013) „Bolje preprečiti kot zdraviti“. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij. COM 539 (2007) konč.

Člen 65 zahteva, da se posebna pozornost nameni vprašanju pristojbin, ki se pobirajo za financiranje uradnega nadzora („inšpekcijske pristojbine“). V **točki 4** poročila je na podlagi rezultatov nedavne študije, ki jo je za Komisijo opravil zunanji ocenjevalec, opisano trenutno stanje razprav in razmišljanj o tej precej zapleteni zadevi.

Ta študija Komisiji omogoča koristen vpogled v obstoječe delovanje sistema pristojbin, opredeljuje nekatere pomanjkljivosti sedanjega zakonodajnega okvira, ki se uporablja za inšpekcijske pristojbine, in njegovega izvajanja v državah članicah ter obravnava morebitno potrebo po pregledu nekaterih elementov tega okvira. Študija kaže, da bi bilo mogoče preučiti več možnosti za spremembo, kar bi državam članicam omogočilo doseganje ciljev iz člena 26 Uredbe o uradnem nadzoru, v skladu s katerim „države članice zagotovijo, da so na voljo ustrezna finančna sredstva za potrebno osebje in druge vire za uradni nadzor“. Za to predlaga možne prihodnje scenarije, od popolne uskladitve elementov sistema pristojbin do večje prožnosti za države članice pri izvajanju sistema ob zagotavljanju preglednosti in jasnosti delovanja sistema v državah članicah.

Potrebna je nadaljnja analiza vprašanj, ki jih zastavlja študija, vključno z javno razpravo z zainteresiranimi stranmi o rezultatih opravljenega ovrednotenja ter oceno učinka razpoložljivih možnosti za spremembo. Komisija namerava začeti to oceno učinka v letu 2009.

2. PODROČJE UPORABE UREDBE (ES) ŠT. 882/2004

2.1. Sektorska zakonodaja o uradnem nadzoru: ostanki veterinarskih zdravil in pesticidov

Čeprav uradni nadzor vključuje tudi nadzor ostankov veterinarskih zdravil in pesticidov, Uredba o uradnem nadzoru navaja, da je treba v veljavi ohraniti podrobnejša pravila, ki obstajajo na področju krme in živil ter zdravstvenega varstva živali, in zlasti določa, da je treba ohraniti Direktivo Sveta 96/23/ES o ukrepih za spremljanje nekaterih snovi in njihovih ostankov³ ter Direktivo Sveta 86/362/EGS z dne 24. julija 1986 o določanju mejnih vrednosti ostankov pesticidov v in na žitih⁴, ki je bila nato razveljavljena z Uredbo (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora⁵ ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS.

Direktiva 96/23/ES zahteva, da države članice izvajajo nacionalne načrte za nadzor nad ostanki škodljivih snovi, ki jih vsako leto predložijo Komisiji skupaj z rezultati izvajanja v prejšnjem letu ter ukrepi, sprejetimi zaradi neskladnih rezultatov. Določa tudi najmanjše število vzorcev, ki jih je treba analizirati za vsako živilo glede na domačo proizvodnjo brez upoštevanja drugih elementov, ki lahko vplivajo na oceno tveganja (npr. načini vzreje, odobrena zdravila itd.). Razen ostankov veterinarskih zdravil in pesticidov Prilogi I in II k Direktivi 96/23/ES v skupino snovi, ki jih je treba

³ UL L 125, 23.5.2006, str. 10.

⁴ UL L 221, 7.8.1986, str. 37.

⁵ UL L 70, 16.3.2005, str. 1.

nadzorovati v okviru načrtov za nadzor nad ostanki škodljivih snovi, vključujeta tudi onesnaževala iz okolja⁶.

Že leta 2003 je bila objavljena študija, ki je sprožila širok posvetovalni proces o tehničnih vidikih Direktive⁷. Med tem procesom so zainteresirane strani pokazale veliko zanimanje za revizijo te direktive in razjasnitev razmejitve med nadzorom veterinarskih zdravil in onesnaževal na splošno, da se zagotovi usklajenost z Uredbo o uradnem nadzoru.

Uredba (ES) št. 396/2005 o pesticidih vsebuje vrsto členov, ki se neposredno nanašajo na nadzor (členi 26 do 30), namenjen naključnemu preverjanju upoštevanja mejne vrednosti ostankov (MVO) na ravni Skupnosti, ki ga dopolnjuje ciljno usmerjen nadzor na ravni držav članic. Uredba (člena 31 in 32) vsebuje tudi zahteve po letnem poročanju. Zaradi ločenih, sočasnih medinstitucionalnih pogajanj, ki so vodila do sprejetja obeh aktov, je prišlo do nekaterih razlik med pristopom Uredbe (ES) št. 396/2005 in določb Uredbe o uradnem nadzoru.

Zaradi boljše zakonodaje bi bilo treba preučiti možnost, da se s potrebnimi zakonodajnimi spremembami v Uredbo o uradnem nadzoru vključijo pravila, ki se trenutno uporabljajo za uradni nadzor pesticidov, onesnaževal in ostankov farmakološko aktivnih snovi v živilih, da se racionalizira in poenostavi splošni pravni okvir in hkrati omogoči prožnost, potrebna za vključitev obeh sektorjev v večletne nacionalne načrte nadzora držav članic.

2.2. Zdravstveno varstvo rastlin

Na področju zdravstvenega varstva rastlin Direktiva Sveta 2000/29/ES o varstvenih ukrepih proti vnosu organizmov, škodljivih za rastline ali rastlinske proizvode, v Skupnost in proti njihovemu širjenju v Skupnosti⁸ določa sektorska pravila nadzora. Uradnega nadzora na tem področju torej ne ureja Uredba o uradnem nadzoru; izjema so le njene določbe, ki se uporabljajo za pripravo večletnih nacionalnih načrtov nadzora in letno poročanje o teh načrtih ter za inšpekcijske preglede Skupnosti v državah članicah in tretjih državah (členi 41 do 46).

Kot del splošnejše naloge ovrednotenja obstoječega pravnega reda na področju zdravstvenega varstva rastlin⁹ bo obravnavana potreba po racionalizaciji določb o uradnem nadzoru Direktive 2000/29/ES in Direktive o uradnem nadzoru.

⁶ Uredba Sveta (EGS) št. 315/93 z dne 8. februarja 1993 o določitvi postopkov Skupnosti za kontaminate v hrani opredeljuje kontaminant kot vsako snov, ki ni namerno dodana hrani in je v njej kot posledica proizvodnje (vključno s postopki v poljedelstvu, živiloreji in veterinarski medicini), izdelave, predelave, priprave, obdelave, predstavljanja, pakiranja, prevoza ali shranjevanja take hrane ali kot posledica onesnaženosti okolja. Spremljanje drugih kontaminantov, ki niso zajeti v prilogah k Direktivi 96/23/ES, je organizirano v okviru zakonodaje o kontaminantih.

⁷ Zaradi tega je bila Uredba (ES) št. 2377/90 spremenjena z Uredbo (ES) št. xxx/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi postopkov Skupnosti za določitev mejnih vrednosti ostankov farmakološko aktivnih snovi v živilih živalskega izvora (COD 2007/0064).

⁸ UL L 169, 10.7.2000, str. 1.

⁹ Svet je pozval Komisijo, naj ovrednoti obstoječi pravni red o zdravstvenem varstvu rastlin in preuči možne spremembe pravnega reda ter nato predstavi predlog za strategijo Skupnosti o zdravstvenem varstvu rastlin. Komisija je začela z vrednotenjem, študija pa se bo začela izvajati sredi leta 2009.

3. STANJE IZVAJANJA

3.1. Smernice Komisije

Uredba o uradnem nadzoru uvaja številne nove obveznosti za države članice glede načrtovanja, revizije in poročanja o dejavnostih uradnega nadzora. Komisija je v skladu s členom 43 Uredbe o uradnem nadzoru pripravila smernice, da bi državam članicam pomagala pri izpolnjevanju teh zahtev. V ta namen so bile sprejete naslednje odločbe Komisije:

- Odločba Komisije 2006/677/ES z dne 29. septembra 2006 o določitvi smernic, ki določajo merila za izvajanje presoj v skladu z Uredbo (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o izvajanju uradnega nadzora za preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali¹⁰.
- Odločba Komisije 2007/363/ES z dne 21. maja 2007 o smernicah za podporo državam članicam pri pripravi enotnega večletnega nacionalnega načrta nadzora, določenega v Uredbi (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta.¹¹
- Odločba Komisije 2008/654/ES z dne 24. julija 2008 o smernicah za pomoč državam članicam pri pripravi letnega poročila o enotnem večletnem nacionalnem načrtu nadzora iz Uredbe (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta¹².

Komisija redno organizira delovne skupine zaradi nadaljnjega razvoja izvajanja smernic in pomoči državam članicam pri pripravi večletnih nacionalnih načrtov nadzora, poročil in revizij.

3.2. Večletni nacionalni načrti nadzora (MANCP) in letna poročila

V skladu s členoma 41 in 42 Uredbe o uradnem nadzoru morajo države članice najpozneje do 1. januarja 2007 pripraviti in začeti izvajati enoten večletni nacionalni načrt nadzora ter Komisiji na zahtevo zagotoviti najnovejši izvod načrta.

Vse države članice so Komisiji poslale svoje večletne nacionalne načrte nadzora, ki se vrednotijo v okviru splošnih revizij Urada Komisije za prehrano in veterinarstvo (FVO) (glej točko 3.3).

V skladu s členom 44 države članice eno leto po začetku izvajanja večletnih nacionalnih načrtov nadzora in nato vsako leto Komisiji predložijo poročilo, v katerem navedejo kakršne koli spremembe večletnih nacionalnih načrtov nadzora, rezultate nadzora in revizij, vrsto in število primerov ugotovljene neskladnosti ter ukrepe za zagotovitev učinkovitega delovanja in izvrševanja. Do zdaj je Komisija prejela letna poročila 26 držav članic (Portugalska ni predložila letnega poročila, ker prvi večletni nacionalni načrt nadzora zaradi prestrukturiranja portugalskih služb za nadzor ni bil

¹⁰ UL L 278, 10.10.2006, str. 15.

¹¹ UL L 138, 30.5.2007, str. 24.

¹² UL L 214, 9.8.2008, str. 56.

pripravljen do leta 2008 in bo zato prvo poročilo pripravljeno v ciklusu poročanja leta 2009).

3.3. Splošne revizije

Člen 45 Uredbe o uradnem nadzoru zahteva, da strokovnjaki Komisije v državah članicah opravljajo splošne in posebne revizije, da preverijo, ali uradni nadzor v državah članicah poteka v skladu z večletnimi nacionalnimi načrti nadzora in v skladu z zakonodajo Skupnosti.

Urad Komisije za prehrano in veterinarstvo opravlja splošne revizije v triletnih obdobjih. V letu 2007 so bile splošne revizije opravljene v Avstriji in na Nizozemskem, v letu 2008 pa še v šestih državah članicah (Nemčiji, Estoniji, na Madžarskem, Irskem, Slovaškem in v Španiji). V letu 2009 bo splošna revizija opravljena v devetih državah članicah (v Belgiji, na Cipru, na Finskem, v Grčiji, Latviji, Litvi, na Portugalskem, v Sloveniji in v Združenem kraljestvu). V preostalih 10 državah članicah bo revizija opravljena v letu 2010.

Po splošni reviziji se končna poročila objavijo in so na voljo na: http://ec.europa.eu/food/fvo/ir_search_en.cfm.

3.4. Uradni nadzor uvožene krme in živil

Uradni nadzor za preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali je treba izvajati za živila, krmo in živali, proizvedene v Skupnosti, in za uvožene. Določbe iz poglavja V naslova II in poglavja II naslova VI Uredbe o uradnem nadzoru oblikujejo splošni okvir in postopke, ki se uporabljajo za uradni nadzor krme in živil, uvoženih na ozemlje Skupnosti iz tretjih držav.

Poglavje V naslova II Uredbe (ES) št. 882/2004 vsebuje enotna pravila, ki se uporabljajo za:

- ukrepanje pristojnih organov po uradnem nadzoru uvoza krme in živil, kot na primer pri sumu neskladnosti ali ugotovljeni neskladnosti (členi 18 do 22);
- odobritev predizvoznih pregledov v tretjih državah, zato da se zmanjša pogostnost uvoznih kontrol (člen 23);
- zahtevano sodelovanje med pristojnimi zdravstvenimi organi in carinskimi službami pri organizaciji uradnega nadzora (člen 24).

Člen 25 Komisiji podeljuje pristojnosti, da po postopku, določenem v Sklepu Sveta 1999/468/ES¹³ (postopek komitologije) sprejme ukrepe, potrebne za zagotovitev enotnega izvajanja uradnega nadzora nad uvoženo krmo in živili.

Uredba o uradnem nadzoru priznava specifičnost nadzora, ki se opravlja nad **krmo in živili živalskega izvora** (člen 14) v nasprotju s krmo in živili neživalskega izvora

¹³ Sklep Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil, *UL L 184, 17.7.1999, str.23*.

(členi 15 do 17). Kar zadeva prvo, Uredba priznava veljavnost obstoječega okvira usklajenih uvoznih postopkov, ki ga določa Direktiva Sveta 97/78/ES¹⁴ in izvaja omrežje mejnih kontrolnih točk, vzpostavljenih na vseh zunanjih mejah Skupnosti. Uredba zahteva, da pristojni organ, določen v skladu z Direktivo 97/78/ES, opravlja tudi nadzor za preverjanje skladnosti s tistimi vidiki zakonodaje o krmi in živilih, ki jih navedena direktiva ne zajema.

Komisija kot del svoje nove strategije za zdravstveno varstvo živali (2007–2013) zdaj pregleduje svoj uvozni veterinarski nadzor zaradi uporabe boljšega postopka mejnih kontrol na podlagi tveganj. Pregled bo obravnaval najboljši način za zagotavljanje zgodnjega opozarjanja in hitrega odkrivanja nevarnosti zaradi proizvodov živalskega izvora, da bi se lahko uporabili uvozni ukrepi, ki zagotavljajo stalno visoko raven varstva javnega zdravja in zdravstvenega varstva živali v okviru EU.

V nasprotju s tem, kar se trenutno dogaja s krmo in živili živalskega izvora, pa **krma in živila neživalskega izvora** pred uvozom v Skupnost niso predmet sistematičnega in usklajenega pregleda EU na meji (razen proizvodov, za katere so vzpostavljeni izredni ukrepi na podlagi člena 53(1) Uredbe (ES) št. 178/2002¹⁵). V skladu z določbami v členu 15 Uredbe o uradnem nadzoru je treba nadzor uvožene krme in živil neživalskega izvora opravljati na ustreznih mestih, to je ali na vstopni točki blaga v Skupnost, mestu sprostitve v prosti pretok, skladišču, v prostorih nosilca dejavnosti uvoza na področju krme in živil ali na drugih točkah krmne in prehranjevalne verige. Države članice na podlagi ocene tveganja določijo najustreznejšo pogostnost in načine uradnega nadzora uvoženih proizvodov.

Odstopanje od navedenih splošnih pravil je določeno v odstavku 5 istega člena 15, ki določa, da je treba sestaviti seznam krme in živil neživalskega izvora, za katere zaradi znanega ali pojavljajočega se tveganja velja poostren uradni nadzor na vstopni točki v Skupnost. Osnutek uredbe za uvedbo splošnih določb in prvo pripravo takega seznama je bil sprejet dne x.x.2009 *[pred objavo posodobiti]*.

Zgoraj navedena pravila dopolnjujejo pravila iz poglavij I in II naslova VI Uredbe o uradnem nadzoru, ki določajo postopke, s katerimi Komisija zbira ustrezne informacije o ravni skladnosti sistemov tretjih držav s standardi Skupnosti za krmo in živila (člena 46 in 47) in določi, katere morebitne posebne uvozne pogoje je treba postaviti za krmo in živila, da so dovoljeni v Skupnosti (člen 48).

Ustrezne informacije se zbirajo tudi z misijami Urada za prehrano in veterinarstvo v tretjih državah (člen 46) in z vprašalniki, ki se pošljejo pred temi misijami, s katerimi se predvsem zagotovijo informacije o organizaciji in upravljanju sanitarnega nadzora držav.

¹⁴ Direktiva Sveta 97/78/ES z dne 18. decembra 1997 o določitvi načel, ki urejajo organizacijo veterinarskih pregledov proizvodov, ki vstopajo v Skupnost iz tretjih držav, *UL L 24, 30.1.1998, str. 9*.

¹⁵ Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane, *UL L 31, 1.2.2002, str. 1*.

Če pogoji in podrobni postopki za uvoz niso predvideni v zakonodaji Skupnosti (zlasti v Uredbi (ES) št. 854/2004¹⁶), se posebni uvozni pogoji lahko določijo po postopku komitologije. Vključujejo lahko izdelavo seznama tretjih držav, iz katerih se lahko posamezni proizvodi uvažajo v Skupnost, pripravo vzorcev potrdil, ki spremljajo pošiljko, in/ali druge posebne uvozne pogoje glede na vrsto proizvoda ali živali in z njimi povezano morebitno tveganje (člen 48).

Pravila, ki se uporabljajo za sklepanje sporazumov o enakovrednosti s tretjimi državami, so določena v členu 49. Ti sporazumi lahko priznavajo, da ukrepi, ki jih tretje države uporabljajo na posebnih področjih, zagotavljajo jamstva, ki so enakovredna tistim, ki se uporabljajo v Skupnosti, če tretja država to objektivno dokaže.

3.5. Člen 23 o odobritvi predizvoznih pregledov

Člen 23 Uredbe o uradnem nadzoru Komisiji omogoča, da v skladu s postopkom iz člena 62(3) Uredbe odobri posebne predizvozne preglede, ki jih opravlja tretja država pred izvozom nekega proizvoda (krme ali živil) v Skupnost. Zaradi odobritve predizvoznih pregledov se lahko zmanjša pogostnost uvoznih kontrol krme in živil.

Predizvozni pregledi v tretjih državah se lahko odobri pod pogojem, da

- je presoja Skupnosti pokazala, da krma ali živila, ki se izvažajo v Skupnost, izpolnjujejo zahteve Skupnosti ali enakovredne zahteve;
- se šteje, da je nadzor, ki se opravi v tretji državi, zadosti učinkovit, da zamenja ali zmanjša število pregledov dokumentov, preverjanja identitete in fizičnih pregledov, ki se opravljajo na podlagi zakonodaje Skupnosti.

Z drugimi besedami, odobreni predizvozni pregledi zagotavljajo, da se nadzor opravlja v skladu z ustreznimi zahtevami prava Skupnosti.

Odobritev predizvoznih pregledov na podlagi člena 23 Uredbe o uradnem nadzoru ne vpliva na pravico pristojnih organov držav članic, da opravljajo uradni nadzor uvožene krme in živil. Kljub temu pristojni organi držav članic pri odločanju o pogostnosti fizičnih pregledov živil in krme upoštevajo obstoj odobrenih shem predizvoznih pregledov. Ta pogostnost se določi na podlagi tveganja, ki je povezano z različnimi vrstami krme in živil, jamstva, ki ga da tretja država izvoznica, kontrole, ki jo izvaja nosilec dejavnosti na področju krme ali živil, ki uvažajo proizvode, zgodovine skladnosti z zahtevami za zadevni proizvod tretje države in za obrat porekla ter nosilce dejavnosti na področju krme in živil, ki proizvod uvažajo ali izvažajo.

Do zdaj je bila sprejeta samo ena odločba Komisije, ki je odobrila tako shemo, in sicer Odločba Komisije 2008/47/ES z dne 20. decembra 2007 o odobritvi predizvoznih pregledov zemeljskih oreškov in iz zemeljskih oreškov pridobljenih proizvodov glede prisotnosti aflatoksinov, ki jih izvajajo Združene države Amerike¹⁷.

¹⁶ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 854/2004 z dne 29. aprila 2004 o določitvi posebnih predpisov za organizacijo uradnega nadzora proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi - *UL L 139, 30.4.2004, str. 206, popravljena in ponovno objavljena v UL L 226, 25.6.2004, str. 83.*

¹⁷ *UL L 11, 15.1.2008, str. 12.*

3.6. Boljše usposabljanje za varnejšo hrano

Člen 51 Uredbe o uradnem nadzoru Komisiji podeljuje pristojnost za organizacijo usposabljanja za osebe pristojnih organov držav članic in tretjih držav, ki se ukvarjajo z zakonodajo o krmi in živilih ter pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali ter zdravstvenem varstvu rastlin. Komisija je v skladu s tem členom sprožila pobudo Boljše usposabljanje za varnejšo hrano, ki poteka že tretje leto. Rezultati drugega leta so bili objavljeni v letnem poročilu o pobudi:

http://ec.europa.eu/food/training_strategy/annual_report2007/index_en.htm.

Do konca leta 2008 je imelo približno 7 500 udeležencev neposredne koristi od usposabljanja v okviru te pobude, od katerih jih je bilo 52 % iz držav članic, 13 % iz držav kandidat, možnih držav kandidat, držav Evropskega združenja za prosto trgovino in držav Evropske sosedске politike ter 35 % iz drugih tretjih držav. Udeležba se bo v naslednjih letih predvidoma še povečevala in dosegla povprečno 6 000 udeležencev na leto.

Septembra 2006 je Komisija sprejela Sporočilo Svetu in Evropskemu parlamentu o boljšem usposabljanju za varnejšo hrano¹⁸, v katerem so opredeljeni področje uporabe in namen pobude ter strategija njenega prihodnjega razvoja. V skladu s sklepi Sporočila in rezultati analize stroškov in koristi, ki jo je izdelal neodvisni svetovalec, je Komisija odločila, da prenese naloge izvajanja programa na „Izvajalsko agencijo za zdravje in potrošnike“¹⁹.

3.7. Referenčni laboratoriji Skupnosti

V Prilogi VII k Uredbi o uradnem nadzoru je izdelan zbirni seznam referenčnih laboratorijev Skupnosti za krmo in živila ter za zdravstveno varstvo živali, ki vključuje laboratorije, ki so bili prej določeni z različnim sektorskimi akti, ter nove referenčne laboratorije Skupnosti na področjih, ki še niso bila zajeta. Od julija 2005 je Komisija objavila tri razpise za izbiro in določitev novih referenčnih laboratorijev Skupnosti.

To je omogočilo, da so bili na seznam v Prilogi VII dodani naslednji novi referenčni laboratoriji Skupnosti:

- novi referenčni laboratoriji Skupnosti v sektorjih za: slinavko in parkljevko, brucelozo, *Listerio monocytogenes*, glede na koagulazo pozitivne stafilokoke, *Escherichia coli*, vključno z verotoksično *E. coli* (VTEC), *kampilobakter*, zajedavce (zlasti trihine, ehinokoke, anizakise), protimikrobna odpornost, beljakovine živalskega izvora v krmi, ostanke pesticidov, mikotoksine v živilih in krmi, dioksine in PCB-je ter policiklične aromatične ogljikovodike (PAH)²⁰,
- referenčni laboratorij Skupnosti za bolezni kopitarjev razen konjske kuge²¹,

¹⁸ COM (2006) 519, 20.09.2006, dostopen na spletni strani:

http://ec.europa.eu/food/training/communication_final_report_en.pdf

¹⁹ Sklep Komisije 2008/544/ES z dne 20. junija 2008 o spremembi Sklepa 2004/858/ES, da se „Izvajalska agencija za program javnega zdravja“ preoblikuje v „Izvajalsko agencijo za zdravje in potrošnike“, UL L 173, 3.7.2008, str. 27.

²⁰ Uredba Komisije (ES) št. 776/2006 z dne 23. maja 2006, UL L 136, 24.5.2006, str. 3.

²¹ Uredba Komisije (ES) št. 180/2008 z dne 28. februarja 2008, UL L 56, 29.2.2008, str. 4.

- referenčni laboratoriji Skupnosti za bolezni rakov, steklino in govejo tuberkulozo, za referenčne laboratorije Skupnosti za steklino in govejo tuberkulozo pa so bile določene dodatne pristojnosti in naloge²².

3.8. Tehnične posodobitve

Standard EN ISO/IEC 17020 nadomešča EN 45004

V skladu s členom 5 Uredbe o uradnem nadzoru lahko pristojni organ prenese posamezne naloge, povezane z uradnim nadzorom, na enega ali več izvajalcev nadzora v skladu z nekaterimi zahtevami. Ti izvajalci nadzora morajo poslovati in biti akreditirani v skladu z evropskimi standardi, zlasti s standardom EN o „*Splošnih merilih za delovanje različnih vrst izvajalcev inšpekcijskih pregledov*“. Prejšnji standard EN 45004 je nadomestil EN ISO/IEC 17020. Uredbo o uradnem nadzoru je zato treba ustrezno spremeniti. Komisija trenutno pripravlja spremembo Uredbe o uradnem nadzoru, ki bo sprejeta po postopku komitologije in bo vključevala spremembe standardov ISO.

Standard EN ISO/IEC 17011 nadomešča EN 45002 in EN 45003

V skladu s členom 12 (1-2) Uredbe o uradnem nadzoru pristojni organi določijo laboratorije, ki lahko opravljajo analizo vzorcev, odvzetih med uradnim nadzorom. Ti laboratoriji morajo biti akreditirani v skladu z nekaterimi evropskimi standardi. Prejšnji EN 45002 o „*Splošnih merilih za ocenjevanje preskuševalnih laboratorijev*“ in EC 45003 o „*Sistemu akreditacije preskuševalnih in umerjevalnih laboratorijev – Splošne zahteve za delovanje in priznanje*“ je nadomestil EN ISO/IEC 17011 o „*Splošnih zahtevah za akreditacijske organe, ki akreditirajo organe za ugotavljanje skladnosti*“, Uredba o uradnem nadzoru pa je bila ustrezno spremenjena²³.

4. PRISTOJBINE

4.1. Okvir

Člen 65 Uredbe o uradnem nadzoru zahteva, da to poročilo posebno pozornost nameni vprašanju pristojbin, pobranih za financiranje uradnega nadzora („inšpekcijske pristojbine“).

Da bi lahko poročala o tej zapleteni zadevi, je Komisija zahtevala **zunanje ovrednotenje**, namenjeno boljšemu razumevanju delovanja sistemov inšpekcijskih pristojbin, kakršne trenutno izvajajo države članice na podlagi ustreznih določb Uredbe o uradnem nadzoru (členi 26 do 29).

Ovrednotenje („študijo“) je izvajalec opravil v obdobju od aprila do novembra 2008 z raziskavo, naslovljeno na pristojne organe v vseh državah članicah, poglobljeno analizo (študijami primerov) za šest držav članic, ki predstavljajo raznovrstne režime

²² Uredba Komisije (ES) št. 737/2008 z dne 28. julija 2008, UL L 201, 30.7.2008, str. 29.

²³ Uredba Komisije (ES) št. 1029/2008 z dne 20. oktobra 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta za posodobitev sklicevanja na nekatere evropske standarde, UL L 278, 21.10.2008, str. 6.

pristojbin, razgovori s ključnimi strokovnjaki in zainteresiranimi stranmi na ravni EU, poglobljeno analizo obstoječe literature in pregledom podatkov (vključno z ustreznimi poročili Urada za prehrano in veterinarstvo in nacionalno zakonodajo).

Rezultati študije so bili dokončani in poslani Komisiji februarja 2009.

4.2. Obseg ovrednotenja

Cilji študije so bili dvojni:

- (a) ovrednotiti sedanje stanje glede uporabe obstoječih določb o pristojbinah, zlasti način delovanja sistema v praksi;
- (b) oceniti prednosti in pomanjkljivosti vrste političnih možnosti (glede področja uporabe sedanjih pravil in mehanizma za določanje pristojbin).

Ocenjevalci so bili tudi zaproseni, da ugotovijo glavne prednosti in slabosti sedanjega sistema ter ključne težave in pomanjkljivosti, ki bi jih bilo treba obravnavati v prihodnje. Zlasti so preverili, kako se trenutno izvajajo členi 26 do 29 Uredbe o uradnem nadzoru in kako sistem pristojbin, kakršen se trenutno uporablja, prispeva k doseganju ciljev Uredbe o uradnem nadzoru.

4.3. Glavne sklepne ugotovitve študije

Študija je ugotovila, da so v državah članicah velike razlike pri izvajanju finančnih določb Uredbe o uradnem nadzoru ter znatno pomanjkanje jasnosti in preglednosti različnih nacionalnih sistemov pristojbin, kakršni se trenutno izvajajo. Zato je neposredna primerjava dejanskih ravni pristojbin v EU (in med sektorji) izredno težka.

Rezultati študije tudi kažejo, da zaradi zelo široke opredelitve stroškovnih kategorij v Prilogi VI k Uredbi in navedene nepreglednosti metod izračunavanja ni povsem jasno, ali pristojbine, ki temeljijo na stroških, resnično odražajo dejanske stroške pristojnih organov držav članic pri izvajanju inšpekcijskih pregledov, za katere se pristojbine pobirajo.

Bolj na splošno je študija preučila, ali je bil dosežen cilj trenutno vzpostavljenega sistema inšpekcijskih pristojbin, t.j. zagotavljanje zadostnih finančnih sredstev za izvajanje uradnega nadzora (člen 26 Uredbe) v državah članicah. Študija kaže, da trenutno ta glavni cilj večinoma ni dosežen v celotni EU.

4.4. Scenariji za spremembo

Na podlagi prikazanih ugotovitev študija ocenjuje prednosti in pomanjkljivosti vrste možnih politik in primerja možne alternative sedanjim pravilom.

Kot delovno hipotezo študija preučuje naslednja dva ekstremna scenarija:

- „popolno subsidiarnost“, ki bi pomenila razveljavitev večine omejitev, predpisanih v obstoječem pravnem okviru, zlasti glede izračunavanja pristojbin in obsega obveznih pristojbin; odločitev o najboljšem načinu financiranja njihovih služb za uradni nadzor pa bi bila prepuščena državam članicam;

- „popolno uskladitev“, pri čemer bi bile pristojbine določene na enaki ravni v celotni Evropski uniji in za vse ustrezne sektorje (opredeljene v zakonodaji Skupnosti).

Študija nato ocenjuje prednosti in pomanjkljivosti vmesnih scenarijev, ki izhajajo iz dodajanja olajševalnih elementov dvema najradikalnejšima možnostma. Analiza zlasti preučuje, kako bi bile glavne sestavine pravnega okvira o inšpekcijskih pristojbinah opredeljene na lestvici od „popolne subsidiarnosti“ do „popolne uskladitve“. Te glavne sestavine so zlasti:

- obvezna/neobvezna narava pristojbine,
- usklajena/neusklajena raven stopnje pristojbin,
- usklajena/neusklajena metoda izračunavanja pristojbin,
- usklajena/neusklajena znižanja pristojbin in kazni za neskladnosti,
- seznam dejavnosti, ki jih pristojbine zajemajo (področje uporabe sistema).

Upošteva se tudi možnost, da se ohrani obstoječi sistem, vendar se, kolikor je to mogoče, izboljšajo sporočene pomanjkljivosti.

Komisija bo zdaj opravila oceno učinka zaradi ovrednotenja razpoložljivih možnosti in potrebe po pripravi zakonodajnega predloga. To bo vključevalo posvetovanje z interesnimi skupinami in drugimi zainteresiranimi stranmi.

Vse podrobnosti o rezultatih študije o pristojbinah so objavljene na naslovu: [dopolniti].